

Samenwerkingsovereenkomst

tussen

Gemeente Utrecht

en

Stedin Netbeheer B.V.

10 september 2024

De ondergetekenden:

1. Stedin Netbeheer B.V., gevestigd en kantoorhoudend aan de Blaak 8, 3011 TA, Rotterdam, ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 24289101, rechtsgeldig vertegenwoordigd door Stedin Holding N.V., statutair gevestigd te Rotterdam en ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 24306393, op haar beurt vertegenwoordigd door David Peters, lid Raad van Bestuur, hierna te noemen: "**Stedin**";
2. de gemeente Utrecht, statutair gevestigd te Utrecht, aan Stadsplateau 1, 3521 AZ, (postadres: Postbus 8406, 3503 RK Utrecht),, ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 30280353, rechtsgeldig vertegenwoordigd door Lot van Hooijdonk in de functie van wethouder Energie, hierna te noemen: "de **Gemeente**";

Stedin en de Gemeente gezamenlijk aangeduid als "**Partijen**", of ieder afzonderlijk als "**Partij**";

Overwegende dat:

- a. Partijen op 12 juni 2016 een samenwerkingsovereenkomst hebben gesloten, gericht op informatie-uitwisseling, samenwerking, afstemming en coördinatie in de meest ruime zin des woords met betrekking tot hun beleid ten aanzien van de energie(transitie) en deze overeenkomst in juli 2020 verlengd hebben tot 31-12-2028;
- b. de samenwerking de afgelopen jaren naar tevredenheid heeft plaatsgevonden en dat het vanwege de actuele en toekomstige ontwikkelingen op het gebied van energie(transitie) wenselijk is de samenwerking voort te zetten en uit te breiden;
- c. er ambitieuze klimaatdoelstellingen zijn gesteld om de opwarming van de aarde tegen te gaan en te beperken die ertoe leiden dat in het nieuwe energiesysteem van de toekomst de afhankelijkheid tussen energievraag en energie-infrastructuur steeds groter wordt;
- d. er een intensieve samenwerking nodig is tussen netbeheerders en lokale overheden om een integraal beeld van het lokale energiesysteem te ontwikkelen en vorm te geven;
- e. knelpunten op het hoogspanningsnet geleid hebben tot afkondiging van congestie op teruglevering van duurzaam opgewekte stroom in oktober 2021 en congestie op afname van stroom in november 2022. Hierdoor komen grootverbruikers die een nieuwe aansluiting of uitbreiding van hun bestaande aansluiting aanvragen op een wachtlijst terecht.
- f. ook Stedin voor een aantal van haar onderstations congestie op afname heeft afgekondigd;
- g. de schaarste aan transportcapaciteit nog minimaal tot 2029 duurt;
- h. de beschikbaarheid van transportcapaciteit in het elektriciteitsnet een randvoorwaarde is om de stedelijke ambities voor gebiedsontwikkelingen, economie, emissieloos vervoer en de energietransitie in de stad Utrecht te kunnen realiseren;
- i. de Gemeente in december 2023 het Uitvoeringsprogramma elektriciteitsinfrastructuur en netcongestie 2023-2026 heeft vastgesteld;
- j. ten einde de uitdagingen van de energietransitie en netcongestie op gemeentelijk niveau het hoofd te bieden, het noodzakelijk is dat Stedin het elektriciteitsnet in de gemeente verzaamt en uitbreidt met hoog- en middenspanningsstations, verdeel- en distributiestations en ondergrondse middenspannings- en laagspanningskabels;

- k. voor het plaatsen van verdeel- en distributiestations Stedin en de Gemeente een gezamenlijke buurtaanpak nodig is waarbij het midden- en laagspanningsnet in een gehele buurt in één keer wordt aangepakt.
- l. Stedin en de Gemeente daartoe in de onderhavige overeenkomst heldere uitgangspunten, afspraken en kaders willen vastleggen met als doel om door korte lijnen en duidelijkheid over verantwoordelijkheden tot een vlotte besluitvorming te komen en zo het elektriciteitsnet in alle buurten toekomstbestendig te maken voor 2050.

Komen als volgt overeen:

Artikel 1 Samenwerking

- 1.1. Partijen spannen zich in om, al dan niet samen met warmte-infrastructuurbedrijven en andere directe stakeholders, gezamenlijk (verder) gestalte te geven aan de duurzame Energietransitie door te werken aan de onderwerpen die bijdragen aan de toekomstbestendige en fossielvrije energie-infrastructuur van de stad Utrecht.
- 1.2. Gezamenlijk zorgen partijen voor een versnelde realisatie van de benodigde netuitbreidingen om de schaarste aan transportcapaciteit structureel te verhelpen. Dit betreft o.a. de inpassing van ca. 1000 traforuimtes en de uitbreiding en nieuwbouw van een aantal hoog- en middenspanningsstations. Beide partijen nemen hun verantwoordelijkheid bij het borgen van de kwaliteit van de openbare ruimte en bij de inpassing van de infrastructuur.
- 1.3. Stedin en gemeente Utrecht werken verder samen bij de ontwikkeling en implementatie van netbewuste oplossingen die bijdragen om de groei en verduurzaming van de stad mogelijk te maken zonder dat het elektriciteitsnet extra belast wordt tijdens piekuren. Partijen streven naar een netbewuste gemeente waarin de netbelasting via een combinatie van technische en organisatorische maatregelen beheerst wordt.
- 1.4. Stedin en gemeente Utrecht hebben verder een aantal thema's benoemd waarop zij samen willen werken. Deze onderwerpen zijn o.a. emissieloos vervoer, warmtetransitie, innovatie, data-uitwisseling en lobby. Het staat Partijen vrij om ook projecten met andere partners te doen.

Artikel 2 Planmatige aanpak

Jaarlijks vóór 1 januari stellen Partijen een Jaarplan op waarin wordt aangegeven over welke onderwerpen zij gemeenschappelijke projecten willen opzetten, informatie willen uitwisselen, willen coördineren en afstemmen, dit in de ruimste zin des woords. Het Jaarplan sluit aan bij het Uitvoeringsprogramma elektriciteitsinfrastructuur en netcongestie 2023-2026 van Gemeente Utrecht. Gemeente Utrecht herijkt elk jaar genoemd Uitvoeringsprogramma en stemt de aanpassingen af met Stedin.

Artikel 3 Buurtaanpak uitbreiding laagspanningsnet

In het Jaarplan wordt het tijdspad voor de buurtaanpak en (zo mogelijk) de beoogde locaties voor de (te plaatsen of te verzwaren) traforuimtes en stations vastgelegd. De uitvoering gebeurt middels een buurtaanpak traforuimtes. De buurtaanpak is een nieuwe standaard werkwijze waarmee de Gemeente en Stedin een versnelde uitbreiding van het laagspanningsnet willen realiseren.

Samenstelling van de Belangentafel

- 3.1. Stedin en de gemeente richten, elk voor de eigen organisatie, een projectteam op.
- 3.2. Stedin richt een projectteam in, waarin de volgende disciplines zijn vertegenwoordigd: projectleider, omgevingsmanager, engineer, medewerker grondzaken.

- 3.3. De Gemeente richt een projectteam in, waarin de volgende disciplines zijn vertegenwoordigd: stedenbouwkundige, groenbeheerder, verkeerskundige, kabels en leidingen deskundige, grondzaken, en medewerker vergunningen.
- 3.4. Het is mogelijk dat meerdere disciplines zijn verenigd in één persoon.
- 3.5. Beide Partijen wijzen elk één regisseur aan die het proces binnen de eigen organisatie coördineert en met de werkzaamheden in het kader van deze overeenkomst met de andere partij afstemt. De regisseur neemt deel aan het overleg van de Belangentafel.
- 3.6. Als de regisseur niet zelf het mandaat heeft om voor zijn Partij besluiten te nemen ten aanzien van de beoogde locatie c.q. inpassing van trafohuisjes of stations, neemt tevens een gemandateerde en/of gevolmachtigde deel aan het overleg van de Belangentafel.

Samenwerking en besluitvorming van de Belangentafel

- 3.7. De Belangentafel komt bij elkaar voor het vaststellen van de beoogde locatie(s) van de stations, en organiseert indien noodzakelijk vervolgbijeenkomsten om de voortgang op de activiteiten en werkzaamheden te bespreken.
- 3.8. De deelnemers aan de Belangentafel verrichten in gecoördineerd verband de werkzaamheden die nodig zijn om de buurtaanpak succesvol uit te voeren. Voor de nakoming van de afspraken en de tijdige uitvoering van de werkzaamheden is elke deelnemer zelf verantwoordelijk. Wanneer een deelnemer niet aanwezig kan zijn, zorgt deze persoon voor vervanging van een collega met vergelijkbare expertise en mandaat.
- 3.9. Het uitgangspunt van de Belangentafel is dat er bij afronding van het overleg zo mogelijk een definitieve locatie is gekozen voor de te plaatsen/verzwaren traforuimtes, waar beide Partijen mee kunnen instemmen. Indien partijen geen overeenstemming bereiken over de locatie wordt de escalatieprocedure van artikel 9 gevolgd.
- 3.10. Bij de locatiekeuze van een traforuimte zijn techniek en veiligheid en de inpassing in de omgeving leidend. De beoogde locaties worden daarbij zoveel mogelijk met in achtneming van inpassingsbeleid van de Gemeente en Stedin bepaald. Uitgangspunt is ook dat zo veel mogelijk gebruik wordt gemaakt van bestaande locaties (van traforuimtes) voor de verzwaring van het net.
- 3.11. Kan voor een buurt geen overeenstemming worden bereikt voor één of meer locaties, gaat de hele buurt 'on hold'. De zoektocht naar een alternatieve locatie mag maximaal 3 maanden duren. Partijen gaan samen evalueren of dit een werkbare periode is.
- 3.12. Voor het geval dat geen alternatieve locatie gevonden wordt gaan partijen óf gezamenlijk besluiten de buurt op een later moment aan te pakken óf te escaleren zoals beschreven in artikel 9 van deze overeenkomst.
- 3.13. De in de Belangentafelbijeenkomsten gemaakte afspraken worden schriftelijk vastgelegd. Deze bevatten onder meer:
 - a. een overzicht van door één of meer deelnemers gemaakte (ontwerp-)suggesties,
 - b. een overzicht van de genomen besluiten over de voorgenomen locatie, en het uiterlijk van de te plaatsen/verzwaren traforuimtes,
 - c. de gezamenlijke communicatie naar de directe omgeving en de overige belanghebbenden ten tijde van de (voorbereiding op) de inpassing van stations.

De belangentafel stelt de afsprakenlijst in de eerstvolgende vergadering vast. Stedin stuurt de vastgelegde afspraken m.b.t. locaties mee met de vergunningaanvraag voor de kabels en leidingen.

Verplichtingen van de Partijen aan de Belangentafel

- 3.14. Stedin is verantwoordelijk om, voorafgaand aan de start van de buurtaanpak in een bepaalde buurt, de volgende informatie te delen met de deelnemers aan de Belangentafel:

- a. Inzicht in de uitgangspunten en aannames voor de verzwaring van het MS/LS net binnen de stad Utrecht;
 - b. Inzicht in het aantal bij te plaatsen/ uit te breiden traforuimtes per buurt;
 - c. Een overzicht van de zoeklocaties voor de te plaatsen traforuimtes per buurt;
 - d. Een functioneel ontwerp (FO) voor de potentiële zoeklocaties.
- 3.15. De Gemeente is verantwoordelijk voor het delen van alle relevante informatie die nodig is voor het bepalen van de omvang van de verzwaring van de MS/LS netten, zoals de Transitie Visie Warmte, de (toekomstige) nieuwbouwprojecten en plannen voor het plaatsen van publieke laadpalen binnen Gemeente Utrecht.
- 3.16. Beide Partijen spannen zich in om gebruik te maken van meekoppelkansen zoals (grootschalige) herinrichting van de openbare ruimte in bepaalde buurten en (grote) nieuwbouwen renovatieprojecten.
- 3.17. Stedin en Gemeente Utrecht maken afspraken over het toepassen van maatwerk bij de inpassing van de traforuimtes. Deze afspraken worden later via een amendement aan deze SOK toegevoegd.

Artikel 4 Emissieloos vervoer

- 4.1. Gemeente en Stedin werken nauw samen voor duurzame mobiliteit in combinatie met de energietransitie en spannen zich in om netcongestie te minimaliseren of tegen te gaan door elektrisch laden en ontladen.
- 4.2. Daartoe spannen zij zich in om onderzoeks- en innovatieprojecten, die de Energietransitie en lokale netbalancing stimuleren, in Utrecht mogelijk te maken en innovaties op dit gebied op te schalen.
- 4.3. Gemeente Utrecht en Stedin laadinfrastructuur processen met elkaar zullen afstemmen door deze in samenspraak aan te besteden.
- 4.4. Stedin zich zal inzetten om uitrol laadinfrastructuur te versnellen door 'één-arbeidsgang' in het aanlegproces mogelijk te maken.
- 4.5 Gemeente Utrecht implementeert in samenwerking met Stedin voor eind 2024 netbewust laden op alle publieke laadstations.

Artikel 5 Warmtetransitie

- 5.1. De warmtetransitie is een belangrijk onderdeel van de energietransitie. In de buurtaanpak voor het verzwaren voor het laagspanningsnet worden de gevolgen van de warmtetransitie meegenomen. Afstemming hierover vindt plaats onder andere bij het voorgenomen warmteprogramma (update van de Transitievisie Warmte). In het warmteprogramma en de vijfjaarlijkse update komt voor elke buurt een voorkeursalternatief voor de warmteoplossing en de gevolgen hiervan voor het elektriciteitsnet. Flexibiliteit en de mogelijkheid van het beheersen van de netbelasting is hierbij een criterium dat mee wordt gewogen bij de keuze voor een alternatieve warmteoplossing.
- 5.2. Binnen het Stedelijk Team vindt afstemming plaats over de uitvoering van de warmtetransitie. Gemeente Utrecht en Stedin zijn allebei ambtelijk en bestuurlijk vertegenwoordigd in het Stedelijk Team.

Artikel 6 Netbewuste stad

6.1. Stedin en gemeente Utrecht realiseren zich dat de Energietransitie niet zonder innovatie plaats zal vinden. Partijen zetten zich in om van de gemeente Utrecht een living lab te maken, waar in innovaties getest kunnen worden en zo een 'proof of concept' van nieuwe technieken en contractvormen mogelijk is.

6.2. Doel is om door middel van innovatie de ambitie te behalen met opschaalbare en reproduceerbare oplossingen tegen zo laag mogelijke integrale energiesysteemkosten. Het zoveel mogelijk lokaal benutten van lokaal opgewekte energie waarbij de impact op de energienetten zo klein mogelijk is, kan hier significant aan bijdragen. De ontwikkeling van oplossingen voor netbewuste nieuwbouw en de opschaling van energiehubs bij bedrijventerreinen zijn hierbij speerpunten van de samenwerking.

6.3. Gemeente Utrecht en Stedin zullen elkaar actief benaderen als er mogelijkheden zijn voor (Europese) subsidie trajecten.

Artikel 7 Data-uitwisseling

7.1. Stedin deelt periodiek informatie over netcongestie zoals de belasting van haar onderstations evenals de lengte van de wachtrij.

7.2. Gemeente Utrecht deelt met Stedin data over grootschalige ontwikkelingen die een significante impact hebben op het elektriciteitsnet van Stedin zoals geplande woningbouwlocaties en de locaties voor (snel-)laadinfrastructuur zodat Stedin daar rekening mee kan houden in haar netuitbreidingen.

7.3. Stedin deelt met de Gemeente (geaggregeerde) data over o.a. gebruiksgegevens en gasaansluitingen t.b.v. analyses die voor het opstellen van het Warmteprogramma benodigd worden.

7.4 Stedin deelt met de Gemeente data over geplande gasvervangingen (bros materiaal die uitgevoerd moeten worden voor 2028) en aanleg en vervanging van elektriciteitsnetten met als doel om werkzaamheden af te stemmen en waar mogelijk te combineren.

7.5. Voor de tijdige realisatie van een efficiënt energiesysteem en de ruimtelijke inpassing daarvan werken Stedin en Gemeente samen aan het verkrijgen van inzichten over de ontwikkeling van vraag- en aanbod van energie, en het hiervoor benodigde systeem dat de energie moet distribueren en opslaan. Dit gebeurt via nieuw samenwerkingsplatform waar verschillende vraagstukken onderzocht worden waardoor de Gemeente in staat wordt gesteld om gericht beleid te ontwikkelen.

Artikel 8 Lobby

Stedin en gemeente Utrecht zullen op dossiers elkaar informeren over lobbyactiviteiten richting andere gemeenten en de landelijke overheid. Waar nodig en nuttig zullen partijen gezamenlijk activiteiten ontplooiën om de lobby effectiever te maken.

Artikel 9 Organisatie

Algemeen

Voor het opstellen van het ontwerp jaarplan en het uitvoeren van het vastgestelde plan wijzen partijen in hun organisatie een accountmanager aan. Zij hebben periodiek contact om de voortgang van de werkzaamheden te bespreken en de verdere uitvoering te af te stemmen. Ook zijn ze het eerste aanspreekpunt bij mogelijke conflicten binnen projecten.

Daarnaast zal er halfjaarlijks een overleg zijn op strategisch directieniveau vanuit Stedin en bestuurlijk niveau vanuit de Gemeente. Hierin worden de voortgang van de samenwerking, nieuwe ontwikkelingen / belemmeringen evenals de horizon besproken. Ook eventuele conflicten tussen partijen worden in dit overleg beslecht.

Elke einde kalenderjaar vindt een evaluatiegesprek plaats tussen de wethouder van de Gemeente met als portefeuille "Energie" en de Regiodirecteur van Stedin.

Escalatieladder

Mochten zich situaties voordoen waar geen overeenstemming kan worden bereikt (bij de Belangentafel of in projecten) wordt het conflict op deze manier opgeschaald:

1. Accountmanagers
2. Regiodirecteur Stedin en Directeur Ruimte Gebiedsontwikkeling
3. Chief Technology Officer (Stedin) en Wethouder Energietransitie (Gemeente Utrecht)

Artikel 9 Beëindiging en looptijd samenwerkingsovereenkomst

9.1 De in juli 2020 verlengde samenwerkingsovereenkomst wordt per 10 september 2024 beëindigd.

9.2 Partijen zetten hun samenwerking gedurende de periode 2024-2028 voort met inachtneming van de bepalingen in deze overeenkomst. Deze overeenkomst gaat in per 10 september en geldt voor de duur van 4 jaar. Deze overeenkomst wordt daarna voor onbepaalde tijd verlengd, waarbij een opzegtermijn geldt van 1 jaar.

Artikel 10 Diversen

In het kader van de uitvoering van deze overeenkomst draagt iedere Partij zijn eigen kosten.

Artikel 11 Publiekrechtelijke positie gemeente

De gemeente is in haar publiekrechtelijke hoedanigheid gehouden de belangen van derden mee te wegen in haar besluitvorming. De in deze overeenkomst beschreven samenwerkingsovereenkomst laat om die reden onverlet dat de gemeente jegens Stedin niet aansprakelijk is voor schade die Stedin leidt als het college als gevolg van een uitspraak van een rechter moet afwijken van een in overleg tussen partijen gekozen locatie, mits de gemeente Stedin tijdig als belanghebbende heeft betrokken bij de bezwaren van derden.

Artikel 12: Slotbepalingen

12.1 Op deze samenwerkingsovereenkomst, op de onderhandelingen die hebben geleid tot deze overeenkomst, op de uitvoering ervan, evenals op alle ermee verbonden kwesties is Nederlands recht van toepassing.

12.2 Geschillen aangaande deze samenwerkingsovereenkomst, de onderhandelingen die hebben geleid tot deze overeenkomst, de uitvoering ervan en aangaande alle ermee verbonden kwesties zullen in eerste aanleg ter beslechting worden voorgelegd aan de bevoegde rechter te Utrecht.

Aldus overeengekomen en in tweevoud opgemaakt en ondertekend:

Gemeente Utrecht

Stedin Netbeheer N.V.

Naam: Lot van Hooijdonk
Functie: wethouder Energie
Datum: 16 september 2024
Plaats: Utrecht

Naam: David Peters
Functie: Chief Transition Officer (CTO)
Datum: 16 september 2024
Plaats: Utrecht